

„DIGITALNI PROGRAM ZA EUROPU“

Od 1995. godine informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) pozitivno utječu na porast produktivnosti i na rast općenito u Europskoj uniji^[1]. U posljednja tri desetljeća uslijed tehnološke „konvergencije“ brišu se jasne granice između telekomunikacija, radiodifuzije i informacijske tehnologije. Komisija je 2015. godine pokrenula jedinstveno digitalno tržište kako bi iznijela glavne zakonodavne prijedloge poput poticanja e-trgovine, autorskog prava, e-privatnosti, usklađivanja digitalnih prava, usklađenih pravila o PDV-u i kibersigurnosti.

PRAVNA OSNOVA

Iako Ugovori ne sadrže posebne odredbe za informacijske i komunikacijske tehnologije, Europska unija može poduzeti potrebne mjere unutar okvira sektorskih i horizontalnih politika, kao što su: industrijska politika (članak 173. UFEU-a), politika tržišnog natjecanja (članci 101. – 109. UFEU-a), trgovinska politika (članci 206. i 207. UFEU-a), transeuropske mreže (članci 170. – 172. UFEU-a), istraživanje i tehnološki razvoj te svemir (članci 179. – 190. UFEU-a), usklađivanje zakonodavstva za poboljšanje uspostave i funkcioniranja unutarnjeg tržišta (članak 114. UFEU-a), slobodno kretanje robe (članci 28., 30., 34. i 35. UFEU-a), slobodno kretanje osoba, usluga i kapitala (članci 45. – 66. UFEU-a), obrazovanje, strukovno osposobljavanje, mladi i sport (članci 165. i 166. UFEU-a) te kultura (članak 167. UFEU-a). Sve su to ključni elementi za digitalnu Europu.

CILJEVI

Sukladno Lisabonskoj strategiji [Digitalna agenda za Europu](#)^[2] zamišljena je kao jedna od sedam vodećih inicijativa strategije Europa 2020., koju je usvojila Komisija. Program je objavljen u svibnju 2010. i u njemu se definira ključna uloga koju treba imati upotreba informacijskih i komunikacijskih tehnologija ako Europa želi ostvariti svoje ambicije za 2020. godinu. Kako bi se zajamčilo pošteno, otvoreno i sigurno digitalno okruženje, Komisija je nakon toga uspostavila [strategiju za jedinstveno digitalno tržište](#) koja počiva na tri stupa: pružanju boljeg pristupa digitalnim proizvodima i uslugama diljem Europe za potrošače i poduzeća; stvaranju boljih uvjeta u kojima digitalne mreže i usluge mogu brzo napredovati; maksimalnom iskorištavanju potencijala rasta digitalnog gospodarstva.

[1] Pregled stanja u području digitalnog programa – <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/scoreboard>
[2] „Digitalni program za Europu” – <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/europe-2020-strategy>

POSTIGNUĆA

Otkad tržište telekomunikacija u potpunosti sudjeluje u tržišnom natjecanju (1. siječnja 1998.) i od početka njegove provedbe, u okviru strategije jedinstvenog digitalnog tržišta podneseni su glavni zakonodavni prijedlozi koji su navedeni kao prioritet.

Kao prvo, cilj je pružanje boljeg pristupa digitalnim proizvodima i uslugama diljem Europe za potrošače i poduzeća te opremanje Unije naprednim sustavom prava korisnika i zaštite za potrošače i poduzeća, uključujući:

- niže cijene za [elektroničke komunikacije](#) i ukidanje naknada za roaming 14. lipnja 2017. („u roamingu kao kod kuće”)^[3];
- bolju internetsku povezivost sa sveobuhvatnom osnovnom širokopojasnom pokrivenošću za sve, osobito zahvaljujući razvojem u mobilnom i satelitskom širokopojasnom internetu, kako bi se postigla gigabitna povezivost za sve glavne socioekonomske pokretače uz pomoć usklađene uporabe [frekvencijskog pojasa 470 – 790 MHz u Uniji](#) i otvaranjem širokog pojasa za 5G mobilni internet najkasnije do 2020. godine; zajednički raspored EU-a za [koordinirano uvođenje komercijalnih 5G usluga 2020. godine](#); besplatni bežični internet za građane i posjetitelje na javnim prostorima diljem Europe s pomoću programa WiFi4EU^[4]; visokokvalitetni pojas frekvencije 700 MHz; Fond za širokopojasno povezivanje Europe (potpora digitalnoj mrežnoj infrastrukturi);
- bolju zaštitu potrošača i poduzeća u području telekomunikacija donošenjem zakonodavstva o privatnosti (Direktiva 2009/136/EZ) i o zaštiti podataka (Direktiva 95/46/EZ), koje je dodatno poboljšano novim regulatornim okvirom za zaštitu podataka ([Uredba \(EU\) 2016/679](#) i [Direktiva \(EU\) 2016/680](#)); jačanje mandata Europske agencije za mrežnu i informacijsku sigurnost (ENISA)^[5], nakon donošenja [rezolucije Parlamenta](#), čemu je uslijedio [prijedlog Komisije](#) i sastanak na vrhu u Tallinnu; internetsku platformu za rješavanje sporova između potrošača i internetskih trgovaca^[6]; internetsku platformu giponet.org kojoj je cilj učiniti provedbu upravljanja internetom demokratskijom i pristupačnijom korisnicima^[7]; [zakonodavstvo o geografskom blokiranju](#) kojim se sprečava izravna i neizravna diskriminacija na temelju nacionalnosti potrošača, mjesta boravišta ili mjesta poslovnog nastana u prekograničnim komercijalnim transakcijama između trgovaca i klijenata u EU-u; dozvoljene uporabe autorskih prava za osobe koje imaju poteškoće u korištenju tiskanih materijala; jedinstveni europski broj za hitne službe 112 ([Direktiva 2009/136/EZ](#)), broj službe za pomoć u slučaju nestanka

[3]Zajednička izjava koju su 14. lipnja 2017. dali malteško predsjedništvo Vijeća Europske unije, Europski parlament i Europska komisija: http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-17-1590_hr.htm

[4]Vijeće je usvojilo dokument 9. listopada 2017. <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2017/10/09-free-wifi4eu-internet-hotspots/>

[5]Uredba (EU) br. 526/2013: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/hr/TXT/?uri=CELEX:32013R0526>

[6]Platformi se može pristupiti putem poveznice <http://ec.europa.eu/consumers/odr/>, a dodatne informacije mogu se pronaći na poveznici: https://ec.europa.eu/info/live-work-travel-eu/consumers/resolve-your-consumer-complaint_hr

[7]Platformu je pokrenula Komisija, u koordinaciji s Globalnim opservatorijem politike interneta (GIPO), 22. travnja 2015.

djeteta 116000, broj službe za pomoć djeci 116111 te broj službe za emocionalnu pomoć 116123; omogućavanje promjene fiksnog ili mobilnog operatera unutar jednog radnog dana uz zadržavanje originalnog telefonskog broja, tj. prenosivost broja (Direktiva 2009/136/EZ).

Kao drugo, kako bi se stvorili odgovarajući uvjeti u kojima će digitalne mreže i usluge napredovati na razini EU-a, Tijelo europskih regulatora za elektroničke komunikacije (BEREC) ([Uredba \(EZ\) br. 2018/1971](#)) omogućuje suradnju između nacionalnih regulatora i Komisije, promičući najbolje prakse i zajedničke pristupe, istovremeno izbjegavajući nedosljednu regulaciju koja bi mogla narušiti natjecanje na jedinstvenom tržištu telekomunikacija. Kada je riječ o upravljanju spektrom, višegodišnjim programom za politiku radiofrekvencijskog spektra utvrđeni su smjerovi politika te ciljevi za strateško planiranje i usklađivanje radiofrekvencijskog spektra. Time se osigurava djelovanje unutarnjeg tržišta u područjima politike Unije koja uključuju primjenu spektra, kao što su elektroničke komunikacije, istraživanje, tehnološki razvoj i svemir, promet, energija i audiovizualni sadržaji.

Kao treće, Digitalna agenda za Europu ima kao cilj maksimalno povećati potencijal rasta digitalnog gospodarstva promicanjem digitalnih vještina i računalstva visokih performansi, digitalizacijom industrije i usluga, razvojem umjetne inteligencije i modernizacijom javnih službi^[8]. Stoga su donesena [nova pravila o prenosivosti digitalnih usluga](#) koja su stupila na snagu 1. travnja 2018. kako bi se potrošačima koji plaćaju za usluge internetskog sadržaja u svojoj matičnoj državi omogućio pristup tim uslugama i kad putuju unutar druge zemlje EU-a.

ULOGA EUROPSKOG PARLAMENTA

Parlament se zalaže za stabilnu i naprednu politiku informacijske i komunikacijske tehnologije i vrlo je aktivan pri donošenju zakonodavnih akata u tom području. Isto tako, stalno se trudi zadržati pozornost na pitanjima iz područja informacijskih i komunikacijskih tehnologija sastavljanjem izvješća o vlastitoj inicijativi, podnošenjem pitanja za usmeni i pisani odgovor, sastavljanjem studija^[9], održavanjem radionica^[10], donošenjem mišljenja i rezolucija te pozivanjem na veću koordinaciju djelovanja na nacionalnoj razini u svrhu razvoja paneuropskih usluga te pružanja potpore Europske unije istraživanju i razvoju u području informacijskih i komunikacijskih tehnologija^[11].

[Parlament je podsjetio](#) da je potrebno služiti se spektrom „digitalne dividende” ne bi li se svim europskim građanima omogućio pristup širokopojasnom internetu te je naglasio da su nužne daljnje mjere kako bi se zajamčio rasprostranjeni pristup širokopojasnom internetu visokih brzina te digitalna pismenost i osposobljenost svih građana i potrošača. Parlament istovremeno snažno promiče [tehnološku neutralnost](#), „neutralnost mreže” te „slobode na mreži” za europske građane kao i mjere povezane s pristupom i korištenjem usluga i aplikacija putem telekomunikacijskih mreža, koje se

[8]Estonski premijer Jüri Ratas na sastanku na vrhu u Tallinnu.

[9]Think Thank EP-a: <http://www.europarl.europa.eu/thinktank/hr/home.html>

[10]Odbori Europskog parlamenta: <http://www.europarl.europa.eu/committees/hr/events-workshops.html>

[11]„Rasprostranjeni razvoj jedinstvenog digitalnog tržišta” (Ubiquitous Development of the Digital Single Market), studija izrađena za Odbor Europskog parlamenta za unutarnje tržište i zaštitu potrošača iz 2013.: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/507481/IPOL-IMCO_ET\(2013\)507481_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2013/507481/IPOL-IMCO_ET(2013)507481_EN.pdf)

zasnivaju na poštovanju temeljnih prava i sloboda građana. Tim se mjerama također mora zajamčiti da pružatelji internetskih usluga korisnicima ne uskraćuju mogućnost pristupa željenim sadržajima i aplikacijama i/ili pokretanja usluga po vlastitom izboru^[12].

Parlament zakonodavstvom sustavno jača ta jamstva. On je predvodnik u uklanjanju prepreka unutar jedinstvenog digitalnog tržišta i moderniziranju propisa EU-a u području telekomunikacija u pogledu današnjih digitalnih i podatkovno utemeljenih proizvoda kako bi se maksimalno povećala digitalizacija europskih sektora usluga, što dovodi do otvaranja novih radnih mjesta i stvaranja prilika. Cilj mu je potaknuti prekograničnu trgovinu, uskladiti pravila u vezi s digitalnim ugovorima i cjenovno pristupačne prekogranične usluge dostave paketa, podržati slobodni protok neosobnih podataka i uspostaviti jednostavnije postupke prijave PDV-a. Parlament je stoga poboljšao pristup podacima i prijenos podataka uspostavljanjem normi mrežne neutralnosti, usklađivanjem upotrebe frekvencijskog pojasa 470 – 790 MHz, podržavanjem besplatne bežične internetske veze u gradovima i selima (Wifi4EU), ulaganjem u računalstvo visokih performansi i usluga u oblaku za znanost (Europske usluge u oblaku za otvorenu znanost) te ukidanjem tarifa roaminga na području EU-a. Europski parlament započeo je i dovršio važan zakonodavni rad na [mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina](#)^[13] te na [Uredbi o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu kako bi se olakšalo elektroničko poslovanje](#).

Nadalje, Parlament je uspješno dovršio zakonodavni rad na poboljšanju zaštite podataka reformom [okvira za zaštitu podataka i propisa o kibersigurnosti](#), odobravanjem stvaranja europskog okvira za sigurnost informacijske i komunikacijske tehnologije, organizacijom certifikacije u području informacijske i komunikacijske tehnologije u EU-u, promicanjem ulaganja u ključne industrijske kapacitete u području kibersigurnosti, jamčenjem učinkovite primjene zaštite pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka kao temeljnog prava ([Direktiva \(EU\) 2016/680](#)), i zaštitom pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka ([Uredba \(EU\) 2016/679](#)). Potonjom uredbom želi se ispraviti sljedeće: rascjepkanost u provedbi okvira za zaštitu podataka diljem Unije, pravna nesigurnost i rašireno mišljenje javnosti da postoje znatni rizici u vezi sa zaštitom pojedinaca, posebno u pogledu aktivnosti na internetu. Nedavno je Odbor Europskog parlamenta za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (LIBE) glasao u korist pravila o poštovanju privatnog života i zaštiti osobnih podataka u elektroničkim komunikacijama kako bi se olakšalo poslovanje^[14].

Parlament pomno prati kako Komisija provodi plan Strategije jedinstvenog digitalnog tržišta te je stoga donio rezoluciju naslovljenu „[Prema jedinstvenom digitalnom tržištu](#)“. Parlament trenutačno provodi opsežan zakonodavni rad na prijedlozima u sklopu daljnjih aktivnosti u okviru Strategije jedinstvenog digitalnog tržišta i spomenute rezolucije, u kojem se bavi pitanjima kao što su neopravdano geografsko blokiranje^[15], usluge prekogranične dostave paketa^[16], prekogranična prenosivost

[12] [SL C 153 E, 31.5.2013., str. 128.](#)

[13] Direktiva 2014/61/EU: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2014.155.01.0001.01.ENG, SL L 155, 23.5.2014., str. 1.

[14] [COM\(2017\)0010.](#)

[15] [COM\(2016\)0289.](#)

[16] [COM\(2016\)0285.](#)

usluga internetskog sadržaja^[17], revizija Uredbe o suradnji u zaštiti potrošača^[18], audiovizualne medijske usluge^[19], ugovori o prodaji robe na internetu i drugim oblicima prodaje robe na daljinu^[20] i ugovori o isporuci digitalnog sadržaja^[21].

Mariusz Maciejewski / Frédéric Gouardères

05/2019

[17][COM\(2015\)0627](#).

[18][COM\(2016\)0283](#).

[19][COM\(2016\)0287](#).

[20][COM\(2015\)0635](#).

[21][COM\(2015\)0634](#).

